

החובל פרק שמיני בבא קמא

פז

עין משפט
נר מצוה

כל שאינו כמכס כו' וכוונתו היא הפיקתה מדין מיתת בית דין :
כל שיטנו כמספט כו' דהא הפיקתה מכלל ושפטו : רב יוסף
כגו נהור הוא : בתנאי' וסור אינו משלם אלא נזק כדלמך בפ"ב
(דף טו.) א"ש בעמיתו ולא שור בעמיתו : ופטור מדמי ולדוס
כדלמך בשור שנתת את הפרה (לעיל תורה אור
דף מב.) א"ש א"ש יולא שורים : מכה
אצו ולמו אין חייב עד שיטעה בהן
חבורה באלו הן הנחנקין (סנהדרין
דף פה) : עבד ואשה שחבלו בחמרים
פטורים שאין להם מה לשלם :
נתגרשה האשה ונשאתהרר העבד
וקנו נכסים : מיבין שלם . שהרי
מתחלה הן חייבין אלא שאין להם מה
לשלם שכסבי מלוג של אשה משועבדים
לבעל לפירות ולירשה : גמ' כנס
קטנה של אחרים חבלה למי . גדולה
ודאי דידה הו"א : [שכה נעורים לאכ' .
דכתיב] כנעוריה בית אביה כל שכן
נעורים לאביה אפי' כסף קדושין
עלו : דלי בעי מסר לה אביה
למוכר שפין . דכתיב (דברים כב) א"ת
בתי נהתי לאיש הזה אלמא בידו
לתתה למי שירלה הלך כסף קדושין
נמי לאביה : לא מי חביל בה .
דאין

* הנהרות אלו
** יוניא ומלכות (מלכות)
מלכות (מלכות)
מלכות (מלכות)
מלכות (מלכות)
מלכות (מלכות)

* כי כנסה קדושת

[ל' וואך
המצוה]
* * *
ל' תוס' לה בין אמת
ד' האו זכר' ד' סקור
ד' האו זכר' ד' סקור
ד' האו זכר' ד' סקור

סס. לעיל לה.
ע"ז ג.

לעיל פה:

פסד רין סו.

כ"ט י:

מכולן : גמ' בעא מיניה רבי אלעזר מרב: החובל בבית המטה של
אחרים חבלה למי- מי אמרינן כיון דאקני ליה רחמנא שבת נעורים לא

[ד"ה שבת]

מסוס דלית ליה לרבה רשע
דקרא שמיטין דאין משלמים
ודבר אחר דלמך ר"ל בפירוש ריבקה
מיתות היכן ריבקה תורה אביי אמר
רשע רשע רבא אמר מכה מכה
החם ודאי לא דריש רבא רשע רשע
וכן ר' יוחנן פליג אר"ל ומחייב חייבי
מלקיות שוגגין בהשלומין לא דריש
רשע רשע וכן בהוא פירקא (דף לז)
אמר גבי לא יהיה חסון ענוש יענש
והא מהכא נפקא מהתם נפקא כדי
רשעו משום רשעה אחת אהיה
מחייבו כו' ומסיק חדא במיתה וממון
וחדא במלקות וממון. לא דריש רשע
רשע והיינו טעמא דרבא דר' יוחנן
וההיא סגויה סבדי דלא דריש רשע
רשע אלא לעגן דכריס שכן בגוף
המלקות דקרא דרשע בגוף המלקות
כתיב והיה אם בן הכות הרשע אכל
לפטור מממון שהוא כהדי מיתה
ומלקות שאין בגוף המלקות לא דרשין
אבל ממכה יולף לה רבא שפיר
דכחלומין כתיב מכה בהמה ישלמה
ואביי אית ליה אפי' התם ג"ש דרשע
רשע וסגויה דהתם גבי רשעו אליבא
דרבא אהיה ואביי הוה מוקי כרבי
מאיר במיתה ומלקות דמלקות וממון
לא לריך קרא דאיהו רשע רשע :
וכן היה רבי יהודה פטורו מכל
דיניס שבתורה . תימה א"כ
מאי איריא דפטור ר' יהודה בשבת
לעיל ולמה לי ג"ש דעיניך עיניך
וגראה לר"י שלכסוף חזר בו ר'
יהודה ממה שהיה פטורו מושב
לכד כשאלא דרשה לפטורו ממיתה
וגלות א"כ אי לאו דגלי ג"ש דעיניך
לפטור סומא הוה סברא למדרש גבי
גלות כו' מאיר :

מסוס דלית ליה לרבה רשע
דקרא שמיטין דאין משלמים
ודבר אחר דלמך ר"ל בפירוש ריבקה
מיתות היכן ריבקה תורה אביי אמר
רשע רשע רבא אמר מכה מכה
החם ודאי לא דריש רבא רשע רשע
וכן ר' יוחנן פליג אר"ל ומחייב חייבי
מלקיות שוגגין בהשלומין לא דריש
רשע רשע וכן בהוא פירקא (דף לז)
אמר גבי לא יהיה חסון ענוש יענש
והא מהכא נפקא מהתם נפקא כדי
רשעו משום רשעה אחת אהיה
מחייבו כו' ומסיק חדא במיתה וממון
וחדא במלקות וממון. לא דריש רשע
רשע והיינו טעמא דרבא דר' יוחנן
וההיא סגויה סבדי דלא דריש רשע
רשע אלא לעגן דכריס שכן בגוף
המלקות דקרא דרשע בגוף המלקות
כתיב והיה אם בן הכות הרשע אכל
לפטור מממון שהוא כהדי מיתה
ומלקות שאין בגוף המלקות לא דרשין
אבל ממכה יולף לה רבא שפיר
דכחלומין כתיב מכה בהמה ישלמה
ואביי אית ליה אפי' התם ג"ש דרשע
רשע וסגויה דהתם גבי רשעו אליבא
דרבא אהיה ואביי הוה מוקי כרבי
מאיר במיתה ומלקות דמלקות וממון
לא לריך קרא דאיהו רשע רשע :
וכן היה רבי יהודה פטורו מכל
דיניס שבתורה . תימה א"כ
מאי איריא דפטור ר' יהודה בשבת
לעיל ולמה לי ג"ש דעיניך עיניך
וגראה לר"י שלכסוף חזר בו ר'
יהודה ממה שהיה פטורו מושב
לכד כשאלא דרשה לפטורו ממיתה
וגלות א"כ אי לאו דגלי ג"ש דעיניך
לפטור סומא הוה סברא למדרש גבי
גלות כו' מאיר :

וכן היה רבי יהודה פטורו מכל דיניס שבתורה

מ"ט הרבי יהודה אמר קרא וישפטו העדה

בין המכה ובין גואל הדם על המשפטים

האלה כל שישנו כמכה ובגואל הדם ישנו

במשפטים כל שאינו כמכה ובגואל הדם

אינו כמשפטים תניא א"ר ר' יהודה אמר

סומא אין לו בושת וכן היה רבי יהודה

פטורו מכל מצות האמורות בתורה אמר רב

שישא בריה דרב אידי מאי טעמא דר' יהודה?

אמר קרא ואלה המצות החקים והמשפטים

כל שישנו כמשפטים ישנו במצות וחקים וכל

שאינו כמשפטים אינו במצות וחקים אמר

רב יוסף בר' יהודה אמינא מאן דאמר הלכה

כו' יהודה דאמר סומא פטור מן המצות קא

עבדינא וימא מביא לרבנן מ"ט ד"א מפקדינא

וקא עבדינא מצות דשמיטת דשמיטת לאה

ד"ר הנינא דאמר ר' חנינא ג"דול המצוה

ועושה ממי שאינו מצוה ועושה מאן דאמר

לי אין הלכה כרבי יהודה עבדינא וימא מביא

לרבנן מ"ט ד"א מפקדינא אית לי

אגרא טפי : מתנן זה הומר באדם מבשור

שהאדם משלם אלא נזק ופטור מדמי

ולדות וכו' הלכה את אביו ואת אמו ולא

עשה בהן חבורה והחובל בחבירו

ביום הגפורים חייב ככולן והחובל בעבד

עברי חייב ככולן חוץ מן השבת

אומר אין לעבדים בושת א"ש וישנו פגיעתן

רעה החובל בהן חייב והם שחבלו

באחרים פטורין אבל משלמין לאחר זמן

נתגרשה האשה נשתחרר העבד

חייבין לשלם המכה אביו ואמו ועושה

בהן חבורה והחובל בחבירו בשבת

פטור מכולן מפני שהוא נדון בנפשו

והחובל בעבד כנעני שלן פטור

מכולן : גמ' בעא מיניה רבי אלעזר מרב: החובל

בבית המטה של אחרים חבלה למי- מי אמרינן

כיון דאקני ליה רחמנא שבת נעורים לא

חבלה נמי דאבותהו הוי מאי טעמא דהא

אפחתה מכספה או דילמא שבת

נעורים הוא דאקני ליה רחמנא דאי בעי

למסר לה למוכר לה למוכה שהיו מצו

מסר אבל חבלה כיון דאי בעי מתחבל בה

לא מצטחביל לא קנייה ליה רחמנא?

אמר

סו א מ"י פ"ד מ"ג
מזל ומזון הל'
י סמג ע"ז ע :

מז ב מ"י סס סמג
סס טו"ש ע ח"מ
סימן הכד סט"ף ג :

מז ג מ"י סס הלכה כ'
טו"ש ע סס :

מז ד מ"י סס הל'
סס טו"ש ע סס
סט"ף ע :

מז ו מ"י סס הלכה ז'
ועיין בהשגות ומ"מ
טו"ש ע סס ט"ף ח ז :

מז ז מ"י סס הלכה ז'
טו"ש ע סס ט"ף ח ז :

גליון הש"ס
בתנאי' ר"ל אין לעבדים
נזק . עיין מה דף מז
ע"א חסופת ד"ה בדיק :
שם החובל כסן חייב
עיין לעיל דף פס ע"ב
חוספות ד"ה נבי דמק :

הנהיח מהר"ב
רנשבורג

[א] סתני' כוונת סתוא
שלו . עי' פני יוספט
ולפ"מ לעיל דף פו ע"א
לפי' יעושה' ודוק :
ר' חננאל
ב"מ ק"ל ר'
א"כ א'
פ' - א' - א"כ א'

[ועיין חוספות עינין
זו . ד"ה דילמא]

[ועי' חוספות געין יב :
ד"ה רפואתו]